

R

V niektorej z internetových databáz som sa v rámci hesla Martin Huba dočítala, že ste sa narodili v „Slovenskom štáte“ – dokonca s veľkým S, čo prevažná časť historikov a lingvistov z významového hľadiska ani nepripúšťa. Ako takýto životopisný fakt vnímate?

Vždy som bol presvedčený, že som sa narodil v Československu, ktoré malo rôzne fázy svojej existencie, svojho príbehu, ale stále som to vnímal ako jeden nedeliteľný celok. Vlastne nebyť vašej otázky, nikdy by som si to takto nesformuloval a nesformuloval by som si ani iný podvedomý problém. Moja stará mama – ómama – z matkinej strany bola „prešpuráčka“, „pozsony dáma“, teda bratislavská požoňská Maďarka, dôsledok šesťstoročnej existencie Rakúsko-Uhorska, keď bola Bratislava trojjazyčným územím. Žila tu určitá societa – dnes mi to pripadá až mierne desivé, pretože z nej vlastne už nič nezostalo, okrem privátnych spomienok zopár jedincov. Teda aj ja mám spomienky na ómamine kamarátky, ktoré sa stretávali v bratislavských kaviarňach a ktoré pestovali a reprezentovali určité tradície. V „Štefánskej“, „Carltonke“, neskôr aj v „Dévinke“. Zo začiatku ich bolo štrnásť a keď časom zostali už iba tri, tak sa rozhodli, že už prestanú hrať tú „ruskú ruletu“, a že sa prestanú stretávať. Ako sa prirodzene zužoval počet týchto „požoňdám“, tak sa priamoúmerne zmenšoval aj odkaz starých čias tejto society, ktorá tu existovala stáročia. Myslím si, že dodnes, okrem pár žánrových obrázkov, fotografických záznamov niekdajšej architektúry mesta, nikto nezachytil ten nezameniteľný pôvab, ktorý život starej Bratislavy tých čias v sebe skrýval. Vďaka ómame a jej zvyklostiam sme my deti intenzívne precíťovali ten starý svet, ktorého koniec – trúfam si povedať – bol až tragický. U nás doma sme priam bytostne zaznamenali stret zániku starého a vzniku nového. Mal som asi päť-šesť rokov, keď sme v škole starosvetské láskavé „rukybozkávam“ museli nahradiť razantným pozdravom „česť práci“, keď sme *Otčenáš* na začiatku vyučovania zamenili za spev *Piesne práce*. Až dnes si uvedomujem, aký to bol „karambol“ dvoch svetov a hoci vtedy som ten nastupujúci svet vnímal s naivnými očakávaniami šesťročného dieťaťa ako čosi nové, už vtedy mi tam bolo niečo podozrivé. Dnes viem, že práve prítomnosť starej mamy a jej sveta mi humanizovala prostredie, v ktorom som vyrastal a sprostredkovávala mi hodnoty, ktoré sa snažím obhajovať a uchovávať v sebe po celý život. Bol to svet so svojimi vlastnými zákonitosťami a pevnými zásadami. Musím sa priznať k podozreniu, že v po maďarsky a po nemecky hovoriacich rodinách boli nielen iné, veľmi kultivované a zdvorilé zvyklosti, ale aj oveľa prísnejšia výchova.

Divadlo na korze bolo súčasťou „štvorkombinátu“ Divadelného štúdia. Ako ste s ním začali spolupracovať?

Keď som sa vrátil z Košíc do Bratislavy a viac-menej sa zotavil z dôsledkov svojich košických hriechov, prekvapujúco rýchlo sa rozšírilo, že som ešte nažive. Párkrát v rámci svojho návratu do života som sa bol pozrieť v Divadle poézie. Raz, a ako sa neskôr ukázalo v pre mňa osudový deň, tam uvádzali *Hájnikovu ženu* s notoricky nám všetkým známym *Pozdravom* na začiatku. Lenže pozdraviť *Pozdravom* na úvod predstavenia nemal kto, pretože náš v tom čase najväčší herecký bohém Slavo Záhradník to v ten deň s bohémstvom trochu prehnal a pozdraviť obecenstvo nebol veľmi spôsobilý. Bol by som nerád, aby týmto na Slava padol akýkoľvek negatívny tieň, pretože keby alkoholu neuveril natoľko, ako uveril, bol by jedným z najvýraznejších hercov minimálne svojej generácie. Bol to ojedinelý talent, navyše aj veľký chlap so zvláštne sexi zastretým hlasom. Všetko, čo hral, hral veľmi presvedčivo. Mal som ho naozaj rád, konvenoval mi aj jeho zmysel pre humor. Režisér Pálka ma v spomínaný večer Slavovej indispozície zbadal v hľadisku, spýtal sa ma na zdravie a v kultivovanej panike sondoval, či si ešte zo školy pamätám Hviezdoslavov *Pozdrav z Hájnikovej ženy* a po mojom plachom prikývnutí ma už ťahal za scénu, odkiaľ ma následne na scénu vystrčil. Našťastie, „vďaka“ opakovaným problémom Slava s *Pozdravom* ma začali čoraz častejšie volať „pozdravovať“ divákov, až usúdili, že bude asi celkom užitočné zaviazat' si ma tam zmluvou („Odpusť, Slavo.“). V tom čase v Divadle poézie skúšal Zdeno Kraus *Balady a testamenty* z tvorby François Villona s Leopoldom Haverlom v hlavnej úlohe. Ako to už v divadle chodí, rozchýrilo sa, že som v *Hájnikovej žene* pomerne pohotovo „pozdravil“, a tak ma odmenili aj vo Villonovi menšou postavou. Mimochodom, bola to mimoriadne úspešná inscenácia. Neskôr ma angažovali do inscenácie *Obrovská zlosť Philippha Hotza*, kde mal opäť hlavnú postavu stvárniť Leopold Haverl. Začali sme čítať text, bola to mierne komplikovaná absurdná dráma Maxa Frischa. Zrazu všetci spozorneli, pojali podozrenie, že zrejme nie som až taký protekčný hlupák, ako si mysleli, a Hafi sa veľmi kolegiálne, citlivo a veľkoryso roly vzdal v prospech rekonvalescenta Maťa. Dodnes to považujem z jeho strany za prejav empatie a veľkého gesta staršieho kolegu. Tak som sa dostal k prvej veľkej činohernej role, ktorá navyše dopadla nad očakávania – predovšetkým mňa samotného – dobre. Na tejto pôde vznikli aj dve pamätné pantomimické inscenácie Milana Sládka – *Komédia o Tobiášovi* a *Komédia o bohatci a Lazarovi* od Kyrmezera, v ktorých som znova sám seba prekvapil a mierne zosebavedomel, ale ozaj len mierne.

180 F *Adam a Eva* (1977). Satanáš, jedna z prvých postáv Martina Hubu v Slovenskom národnom divadle. Na snímke s Annou Javorkovou v úlohe Evy.